

Theoretical article

ТАЙНАТА НА ОСИНОВЯВАНЕТО: РАЗБИРАНЕ И ПРИЕМАНЕ

THE SECRET OF ADOPTION: UNDERSTANDING AND ACCEPTANCE

Velichka Simeonova Dosheva-Hristova, PhD student,
SWU "Neofit Rilski", Faculty of Philosophy, Department of Psychology,
e-mail: vilkadosheva@gmail.com

Резюме:

Осиновяването е сложен процес, който предлага нов дом на деца, неспособни да бъдат отглеждани от биологичните си родители. То е свързано с емоционални и психологически аспекти за децата и осиновителите, включително идентичността и тайните около произхода. Осиновените деца често изпитват трудности с идентичността, когато информацията за техния произход не е достъпна. Откритостта може да помогне за подобряване на психоемоционалното им благосъстояние. Когато информацията за осиновяването остава скрита, това може да повлияе негативно на отношенията между осиновителите и децата. Откритото общуване насърчава доверието, докато тайните могат да затруднят комуникацията и да създадат конфликти. Тактичното мълчание може да доведе до чувство на стигма и изолация у осиновените деца. Чрез открит диалог, увеличаване на гласността и публичната осведоменост, нагласите към осиновяването се променят, преминавайки към по-голяма откритост. Тайната в осиновяването е многостранно и чувствително явление, което оказва влияние върху идентичността и психичното здраве на осиновените деца. Откритостта и честността са ключови за успешната интеграция на осиновените деца и техните нови семейства. Създаването на подходяща подкрепа за осиновените деца е от съществено значение за тяхното благополучие и адаптация.

Ключови думи: осиновяване, осиновени, тайна, произход, осиновители, подкрепа, адаптация, биологични родители

Abstract:

Adoption is a complex process that provides a new home for children who are unable to be raised by their biological parents. It is associated with emotional and psychological aspects for both children and adoptive parents, including issues of identity and the secrets surrounding origin. Adopted children often experience difficulties with their identity when information about their origin is not available. Openness can help improve their psycho-emotional well-being. When information about adoption remains hidden, it can negatively impact the relationships between adoptive parents and children. Open communication fosters trust, while secrets can hinder communication and create conflicts. Tactical silence can lead to feelings of stigma and isolation among adopted children. Through open dialogue, increased vocalization, and public awareness, attitudes toward adoption are changing, moving toward greater transparency. The secrecy surrounding adoption is a multifaceted and sensitive phenomenon that affects the identity and mental health of adopted children. Openness and honesty are key to the successful integration of adopted children and their new families. Establishing appropriate support for adopted children is essential for their well-being and adaptation.

Key words: adoption, adopted, secret, origin, adoptive parents, support, adaptation, biological parents

Въведение

Осиновяването е сложен социален и правен процес, който позволява на деца, които не могат да бъдат отглеждани от биологичните си родители, да намерят нов дом и

THE SECRET OF ADOPTION: UNDERSTANDING AND ACCEPTANCE

семейство. Това явление не само че осигурява необходимата грижа за децата, но също така е свързано с множество емоционални и психологически аспекти, както за децата, така и за техните нови родители. Въпреки че осиновяването предлага нови възможности, то носи със себе си и редица предизвикателства. Много осиновители и осиновени деца се сблъскват с въпросите на идентичността, принадлежността и тайните, свързани с произхода, които могат да бъдат дълбоки и многослойни, както за членовете на семейството, така и за социалната интеграция на осиновените деца.

Тайната на осиновяването често е тема, която предизвиква много въпроси и дълбоки чувства. За многобройните семейства, които избират осиновяване като начин да създадат своето семейство, разбирането на тези аспекти е от ключово значение за успешната интеграция на осиновеното дете. През годините, темата за осиновяването е била обект на множество изследвания и литературни произведения, което илюстрира колко важна е тя за съвременното общество. Тайната в контекста на осиновяването е сложна и многопластова, играеща ключова роля в динамиката на отношенията между осиновителите и осиновените деца. Тайните, свързани с осиновяването, често включват информация за биологичните родители на детето, причините за осиновяването и детайли около самия процес на осиновяването. Разбирането на тези тайни е от особено значение за психичното здраве и идентичността на осиновените.

Психологически аспекти на тайната

Осиновените деца често се сблъскват със сложни емоции, свързани с усещането за принадлежност и идентичност. Тайните, свързани с осиновяването, могат да създадат дълбоки чувства на несигурност и недоверие, и могат да попречат на децата да изградят стабилни и здравословни отношения. Когато осиновените деца не знаят откъде произхождат или какво е довело до осиновяването им, те могат да се чувстват изолирани или различни от своите връстници (Verrier, 2005). Много осиновители се стремят да защитят децата си от "травмата на загубата" и затова може да не им предоставят цялата информация относно техния произход (Verrier, 2005).

➤ **Идентичност и саморазбиране**

Осиновените деца често се сблъскват с въпроси, свързани с тяхната идентичност. Те често търсят отговори относно своето минало и произход, за да разберат кои са. Когато информацията е ограничена или скрита, децата могат да развият чувство на несигурност относно своето място в семейството и обществото.

Тайните могат да доведат до "вторична травма", при която осиновените деца преживяват емоционално напрежение от липсата на информация за собствената си история (Passmore et al., 2006). Напротив, предоставянето на информация, когато е подходящо, може да помогне на децата да изградят по-здравословно чувство за самоличност.

➤ **Страх от отхвърляне или разочарование**

Когато децата научат за своя произход, особено ако информацията е негативна или свързана с травматични събития, те могат да се страхуват от отхвърляне или от това как се възприема тяхното осиновяване. Скоро след като научат за своите биологични родители, децата могат да се чувстват "разделени" между две идентичности. Откритостта може да минимизира страха и да помогне на децата да се справят по-успешно с реалността на своя произход (Brooks, 2023).

Социален контекст на тайната

➤ Културни стереотипи и стигма

В много култури, осиновяването е все още разглеждано като табу, а информацията, свързана с осиновяването, често остава в тайна. Такъв подход към секретността може да доведе до чувства на стигма и срам, особено за осиновените деца, които се опитват да разберат своя произход и идентичност. Социалният натиск често кара осиновителите да мълчат относно подробности за осиновяването, поставяйки и притискайки децата в ограничено пространство от информация. В някои случаи, семействата избягват да говорят за осиновяването, опасявайки се, че информацията може да вреди на детето или да предизвика негативни реакции от страна на обществото. Това поведение обаче често засилва чувството на несигурност у децата, тъй като те не разбират напълно своята история.

➤ Влияние на тайните върху отношенията в семейството.

Когато информацията за осиновяването остава скрита, това може да повлияе на отношенията между осиновителите и осиновените деца. Някои осиновители могат да вярват, че защитавайки "тази тайна", те помагат на детето, но за много деца, липсата на прозрачност може да доведе до чувство на недоверие. Различни автори (Passmore et al., 2006) подчертават, че откритата комуникация е критична за предотвратяване на недоразумения и емоционални конфликти.

В последните години се наблюдава промяна в нагласите спрямо тайните в контекста на осиновяването. Все повече родители и специалисти признават значението на откритостта и честността в отношенията с осиновените деца. Все повече се обръща внимание на важността на прозрачността, в основата на която стои откритостта за осиновяването и по този начин може да се укрепят семейните и междуличностни връзки и да се помогне на децата да се чувстват по-сигурни в своите идентичности.

Проучванията (Baden et al., 2019) показват, че децата, които са информирани за своето осиновяване, демонстрират по-добри психосоциални резултати и отношение към живота. Откритото общуване с осиновените деца изисква внимателно планиране и стратегия. Специалистите (Purvis et al., 2007) препоръчват подходи, които балансират предоставянето на информация с чувствителността към емоционалните нужди на детето. Обсъждайки информацията в подходящи моменти, използвайки език, който е лесен за разбиране от децата и както посочват авторите осигуряването на безопасно пространство

THE SECRET OF ADOPTION: UNDERSTANDING AND ACCEPTANCE

за разговори относно осиновяването е от ключово значение за изграждането на доверие (Purvis et al., 2007).

Тайната в контекста на осиновяването остава динамична и сложна тема, която може да влияе както на осиновените деца, така и на техните семейства. Подходът към тайните – било то запазването им или насърчаване на откритостта – може значително да повлияе на емоционалното и психичното развитие на децата. Въпреки предизвикателствата, свързани с тайната, осиновителите трябва да се стремят да осигурят безопасно пространство за диалог и споделяне на информация.

Отношенията между осиновителите и осиновените деца могат да бъдат повлияни от наличието или отсъствието на тайна, а тайните могат да поставят пречки пред доверието и откритостта между осиновителите и децата. Семействата, които поддържат честен диалог за осиновяването, са склонни да имат по-силни и стабилни връзки (Millard, 1999).

Психологически аспекти на тайната в осиновяването за децата и родителите

Тайната в осиновяването е сложен и многопластов въпрос, който оказва значително влияние върху психичното здраве и развитието на личността на осиновените деца, както и върху връзките с осиновителите. Разбирането на психологическите аспекти на тайната е от критично значение за осигуряване на емоционална подкрепа и изграждане на здрави семейни динамики.

➤ **Въздействие на тайната върху осиновените деца**

Осиновените деца често се сблъскват с трудности при формирането на тяхната идентичност, когато тайните за тяхното осиновяване не са разкрити. Когато децата не знаят произхода си, те могат да се чувстват объркани относно собствената си идентичност, а разговорите по тази тема с родителите или специалисти в областта може да повлияе положително изграждането и промяна на една здрава идентичност (Grigoropoulos, 2022). Необходимостта от правото да знаят и разбират своя произход е критичен елемент за изграждане на саморазбиране.

Чувства на изоставеност – създадената тайна около осиновяването може да доведе до чувства на изоставеност и нежелание за принадлежност. Осиновените деца могат да изпитват дълбоки чувства на предателство и загуба, когато информацията за биологичните им родители остава скрита. Тези емоции могат да повлияят на социалните им отношения и на способността им да се справят с идентичността си.

Страх от разкритие - много осиновени деца изпитват страх от разкриване на информацията, че са осиновени и могат да се притесняват, че ще бъдат отхвърлени от партньори или приятели, ако разкрият истината за своето осиновяване. Този страх може да доведе до натрапчиво мълчание и да попречи на децата да изградят здравословни взаимоотношения.

Въпроси за принадлежност - Тайна информация относно осиновяването може да предизвика у децата въпроси за принадлежност и идентичност в семейството.

Осиновените деца често искат да знаят не само откъде идват, но и каква е ролята им в осиновеното семейство. Липсата на информация може да допринесе за чувство на откъснатост от семейството и неговата история.

➤ **Въздействие на тайната върху осиновителите**

Осиновителите могат също да изпитват страх от компрометиране на децата, когато става дума за информация относно осиновяването. Осиновителите често се борят с тревожността, свързана с потенциалната травма, която откритията относно осиновяването могат да предизвикат при децата. Осиновителите могат да се чувстват заплашени от идентичността на децата си и от факта, че те могат да потърсят биологичните си родители. Родителите, осиновили деца, често се страхуват, че децата им ще предпочетат биологичните си родители пред тях, което може да доведе до чувства на неуспех и несигурност.

С течение на времето, законодателството и обществените нагласи относно осиновяването преминават през значителни трансформации, включително към по-голяма откритост, правна защита на правата на осиновените и насърчаване на осиновяването. Тези промени не само че отразяват социалните реалности, но също така показват как обществото се учи да приема осиновяването като валидна форма на семейна структура.

Промени в законодателството и обществени нагласи

1. **Достъпност на информацията.**

В много юрисдикции, законите за осиновяване са преминали от конфиденциалност към по-голяма прозрачност, позволяваща на осиновените деца да получават информация за своите биологични родители. В Българското законодателство, промените в Семейния кодекс са от края на 2023 г. (Bulgarian Ministry of Justice, 2023), но и това е немалка стъпка в тази посока.

2. **Правна защита**

Законите за защита на правата на осиновените деца и техните семейства също са се подобрили. Например, в България, Законът за закрила на детето (Bulgarian Ministry of Justice, 2024) акцентира на правото на децата да бъдат чути и да участват в решения, които засягат техния живот. Член 12 от Част I на Конвенцията на ООН за правата на детето признава правото на децата да изразяват мнение по всякакви въпроси, които ги засягат (UNICEF, 2014), включително и в контекста на осиновяването.

3. **Нарастваща приемственост на осиновяването.**

Обществото става все по-приемащо и осведомено относно осиновяването и неговите социални аспекти. В последното десетилетие, обществената нагласа към осиновителите и осиновените деца е положителна, с все по-нарастващо разбиране, че осиновяването поставя основи за успешни семейства, независимо от биологичната връзка.

4. **Подкрепа на осиновителите**

THE SECRET OF ADOPTION: UNDERSTANDING AND ACCEPTANCE

Важна промяна в политиките е увеличаването на ресурсите и подкрепата за осиновителите. Много държави внедряват програми, които предлагат обучителни курсове, психологически консултации и финансови помощи на новосъздадени семейства, за да улеснят прехода и да подобрят условията за осиновените деца.

5. Публична осведоменост.

Инициативи за осведомяване на обществото относно ползите от осиновяването също играят важна роля. Националните информационни седмици на Осиноряването, Щъркелов ден например, работят за популяризиране и насърчаване на положителните истории за осиновяване и за разбиване на стереотипите, свързани с осиновените деца.

Промените в законодателството и обществените нагласи относно осиновяването разкриват една еволюция в обществото, което все по-често оценява осиновяването не само като правен процес, но и като важен социален феномен. Чрез осигуряване на правна защита, повишаване на осведомеността и насърчаване на откритостта, обществото работи за създаване на по-добри условия за осиновените деца и техните нови семейства.

Семействата, избиращи да запазят тайна относно осиновяването, често го правят поради множество фактори, свързани с емоционални, социални и правни аспекти. Разбирането на мотивите зад тези решения е важно за осъзнаването на динамиката на осиновяването и последствията за всички засегнати. Много осиновители вярват, че запазването на тайната е защита за децата. Те смятат, че информацията за биологичните родители или причините за осиновяването може да бъде травматична за детето и може да предизвика нежелани емоции като гняв или чувство на изоставеност. Осинорятелите често се стремят да защитят децата си от болката от загубата, това е основен мотив за запазване на тайната (Player, 2008).

Много семейства се опасяват, че разкриването на осиновяването ще доведе до предразсъдъци и дискриминация. Страхът от негативни реакции от страна на приятели, роднини и обществото води до решение за мълчание. Някои осиновители не са обучени как да говорят за осиновяването или как да отговорят на въпроси на децата си. Те могат да се чувстват несигурни в собствените си решения, което води до избягване на темата. Немалка част от осиновителите избират да запазят тайната на осиновяването, защото желаят да контролират информацията, която детето получава за своето осиновяване. Те вярват, че ще е по-добре, ако детето чува историята си от тях и че имат правото да разказват историята на детето си, вместо да оставят детето само да я открие.

В много случаи, запазването на тайна може да бъде инстинктивен механизъм за оцеляване. Осинорятелите и осиновените деца могат да се страхуват от емоционални последствия, които разкритията могат да предизвикат, и затова избират мълчание. Неконтролируемите страхове и тревоги около осиновяването могат да накарат семействата да затворят темата (Brodzinsky et al., 2022).

Положителни последствия от създадената тайна за осиновяването

➤ Защита на личната информация на биологичните родители - Тайната на осиновяването може да сработи като механизъм, за да защити личната информация на биологични родители, които може да не желаят техните имена или причини да се съгласят детето им да бъде осиновено да станат публично известни. В определени ситуации, конфиденциалността може да помогне на биологичните родители да запазят нормалността в собствените си животи и да избегнат социално стигматизиране.

➤ Стабилност в преминаването на децата към нови семейства. Някои осиновители вярват, че тайното осиновяване може да предостави на децата усещане за "нова начална точка", без да бъдат натоварени с информация, свързана с техния предишен живот. Това може да помогне на децата да се адаптират по-добре към новото семейство, включвайки се в семейството без чувство на загуба или с намалено чувство на загуба.

➤ Предотвратяване на травми и конфликти - В ситуации с изключително сложни взаимоотношения в семейства, тайното осиновяване може да предотврати конфликти между осиновителите и биологичните родители. При определени обстоятелства, спазването на тайна може да предотврати напрежение и конфликти, които биха могли да затруднят отношенията.

Отрицателни последици от създадената тайна за осиновяването

➤ Чувства на несигурност и идентичност - Осиновените деца, които не знаят за своя произход, често се сблъскват с чувства на несигурност и идентичност. Осиновените деца могат да преминат през периоди на дълбоки запитвания за своята идентичност, което може да доведе до емоционални проблеми в юношеството.

➤ Травма от открития - Когато детето в крайна сметка открие секрета относно осиновяването, това може да доведе до дълбока емоционална травма. Възрастни осиновени, които научават, че са били осиновени, преживяват загуба на доверие, което довежда до дългосрочни емоционални проблеми (Verhulst et al., 1990).

➤ Неблагоприятни отношения между осиновители и деца - Тайното осиновяване може да ограничи способността на осиновителите да изградят доверителни и открити отношения с децата.

Тайната на осиновяването може да води до разнообразни последици - както положителни, така и отрицателни. Важно е осиновителите, специалистите и обществото да разберат тези последици в контекста на осиновеното дете и семейството. Просветеното и открито отношение към темата може да улесни адаптацията на осиновените деца и да подпомогне създаването на здравословни семейни отношения.

Факторите, които водят семействата към запазване на тайна относно осиновяването, са многопластови и свързани с емоционални, социални и правни аспекти. Важно е да се разбере, че тези решения, свързани с тайната на осиновяването, макар и

THE SECRET OF ADOPTION: UNDERSTANDING AND ACCEPTANCE

често с добри намерения, могат да окажат дълготрайно въздействие върху идентичността и психичното здраве на осиновените деца.

Разкриването на тайната на осиновяването е сложен и много чувствителен процес, който може да има значителни емоционални и социални последици за всички участници, включително осиновените деца, осиновителите и биологичните родители. Важно е да се разгледат аспектите, свързани с разкритията, както и значението на подходящата комуникация и подготвеност.

Причини за разкриване на тайната за осиновяването

Идентичност и принадлежност

Осиновените деца често търсят отговори относно своя произход и идентичност. Разкритията относно своя произход са ключови за саморазбирането на осиновените деца и тяхната идентичност. Откритостта относно осиновяването може да помогне на децата да се чувстват по-принадлежащи и приемани в семейството.

Засилване на доверието

Когато осиновителите разкриват информацията за осиновяване, това може да засили доверието между тях и детето. Откритото говорене за осиновяване може да насърчи честността и доверието в родителските отношения.

Психоемоционално благосъстояние

Създадената тайна за осиновяване може да доведе до емоционални и психосоциологични проблеми у детето. Проучванията показват (Passmore et al., 2006), че децата, които знаят за своя произход, показват по-високо ниво на психологическо благосъстояние и удовлетвореност от живота. Разкритията за осиновяването могат да помогнат на тийнейджърите да се справят по-добре с идентичността си.

Важно е да се избере и подходящ момент за разкриване, като осиновителите трябва да вземат под внимание възрастта и емоционалната зрялост на детето при разговорите, относно осиновяването. Родителите, осиновили дете, е необходимо да предоставят точна и задълбочена информация за осиновяването, без да крият детайли, защото предоставянето на факти помага за избягване на недоразумения и за поддържане на здравословни отношения в семейството. Процесът на разкриване трябва да бъде изпълнен и съпътстващ с емоционална подкрепа от страна на осиновителите. Разкритията могат да бъдат емоционално трудни, така че е важно да се осигури безопасно пространство за изразяване на чувства.

Последици от разкриване тайната на осиновяването.

Разкритията могат да доведат до по-добро разбиране и приемане на осиновеното дете. Осиновените деца често съобщават за по-високи нива на удовлетворение и саморазбиране след като им бъде разкрита информацията относно осиновяването (Brand & Brinich, 1999). Въпреки положителните аспекти, разкритията могат да предизвикат и отрицателни емоции у децата, като чувства на предателство или загуба. Разкриването на тайната за осиновяването е сериозен и често емоционално натоварен процес, който засяга

всички участници: осиновените деца, осиновителите и биологичните родители. Процесът на разкриване може да донесе различни ползи и предизвикателства, и е важен аспект в живота на всяко осиновено дете. Осиновените деца често изпитват идентификационни кризи и емоционални смущения, когато научат истината за своето осиновяване. Процесът на разкриване може да предизвика чувства на загуба, шок или объркване у детето, особено ако информацията е разкрита по неподходящ начин. Предварителното натрупване на информация или предоставянето ѝ в неподходящ контекст може да доведе до ненужен стрес и объркване.

Откритостта и честността са ключови при разговорите относно осиновяването, но начинът, по който се поднася информацията, е също толкова важен. Конкретни стратегии за родителите могат да бъдат използването на подходящи книги и филми или чрез подхода на играта, за да помогнат на детето да разбере по-добре концепцията за осиновяване. Важно е родителите да поддържат открита комуникация и доверие, за да не се нарушат отношенията "родител-дете".

Разкритията за осиновяването не винаги имат негативен контекст. Позитивното отношение на осиновителите към произхода на детето може да помогне за създаването на добра основа за бъдещи отношения между осиновеното дете и биологичните родители (Zhekova, 2002).

Разкриването на тайната на осиновяването е един от най-критичните моменти за осиновените деца и техните осиновители. Този процес може да предизвика разнообразие от емоционални реакции и последствия, които често зависят от начина, по който информацията е предоставена, възрастта на детето и динамиката на семейството.

Емоционалните реакции на осиновените деца могат да се проявят в най-различни аспекти: осиновените деца могат да се почувстват предадени от своите осиновители, особено ако те са запазили истината в тайна; децата, когато научават, че са осиновени, могат да изпитат страх от загуба на родителите, които ги отглеждат; страхът от загуба може да доведе до безпокойство и тревожност, свързани с отношенията с осиновителите.

Разкритията за произхода могат да предизвикат дълбока нужда от идентичност и самопознание. Осиновените деца често искат да знаят повече за своето семейство, етнически произход и медицинска история, което може да е източник на голямо емоционално напрежение.

Заклучение

Подкрепата за осиновените деца и техните семейства е от изключителна важност, тъй като осиновяването представлява значима промяна в живота на децата, а и на техните нови родители.

1. Психологическа подкрепа

Психологическата нестабилност, с която осиновените деца могат да се сблъскат, е важен аспект, на който семействата и специалистите трябва да обърнат внимание. Психологическата подкрепа е ключов елемент за осиновените деца, за да могат да се

THE SECRET OF ADOPTION: UNDERSTANDING AND ACCEPTANCE

справят с чувства на загуба и неувереност в идентичността, които могат да бъдат преодолявани чрез подходяща терапия. Психологическите услуги включват:

❖ Индивидуални терапии: Работа с психолог, специализиран в темата за осиновяване, може да помогне на децата да изразят и да разберат емоциите си. Специализираните терапевти могат да помогнат на децата да обработят чувствата си относно осиновяването, загубата на биологичните им родители и самата им идентичност. Пример е терапията по метода на играта, която често е използвана с деца, за да им помогне да изразят емоции, които не могат да формулират с думи .

❖ Семейни терапии: Терапията за цялото семейство може да подкрепи комуникацията и разбирането между осиновителите и децата, и да помогне за разрешаването на конфликти.

2. Образователна подкрепа

Образователната подкрепа е важна за адаптацията на осиновените деца в училището. Училищата играят важна роля в процеса на интеграция на осиновените деца и трябва да бъдат информирани за специфичните нужди на тези деца чрез различни стратегии: Специализирани програми - някои училища предлагат програми за осиновени деца, които да помогнат в справянето с емоционалните предизвикателства; обучение на учителите - подкрепа чрез професионално обучение на учителите относно нуждите на осиновените деца може да помогне за създаването на приобщаваща среда. Училищата могат да предлагат психологически консултации и ресурси, които са на разположение за деца, преживели трудности, включително осиновяване.

3. Групова подкрепа

Груповата подкрепа предоставя платформа за обмяна на опит между осиновени деца и техните семейства: групи за взаимопомощ - такъв вид групи предлагат полезна среда за осиновени деца и родители, където могат да споделят опит, страхове и успехи и да научат, че не са сами в своите чувства; семейни събития - организирането на събития за осиновени деца и техните семейства, предлага възможности за социална интеграция и взаимопомощ.

Осиновителите също могат да извлекат полза от семеен или индивидуален подход, насочен към тяхната роля и предизвикателствата свързани с възпитанието на осиновени деца. Подобно на децата, родителите могат да преминават през етапи на адаптация и да се нуждаят от подкрепа.

4. Правна подкрепа

Правната подкрепа е от изключителна важност, за да се гарантира, че правата на осиновените деца и техните осиновители са защитени: консултации с адвокати - осиновителите могат да се консултират с юристи, специализирани в осиновяване, за разясняване на правни въпроси и процедури; законодателство - подкрепа в изграждането на законодателни рамки, защитаващи правата на осиновените деца и техните родители. Осиновителите често трябва да се справят с правни процедури, свързани с осиновяването. Наличието на юристи, специализирани в осиновителното право, е от значение за предотвратяване на юридически проблеми (Valkov et al., 2006).

Правните аспекти на осиновяването могат да създадат предизвикателства, ако не са разбрани правилно. Осиновителите и осиновените деца трябва да бъдат информирани за своите права, включително правата на достъп до информация относно биологичните родители при достигане на определена възраст.

5. Социална подкрепа

Социалната подкрепа е също толкова важна, колкото и другите видове подкрепа, за да се осигури положителна среда за осиновените деца. Създаването на групи от осиновители ще спомогне за споделяне на информация, ресурси и опит, а от своя страна това може да подпомогне процеса на по-добра социализация на осиновените деца. Създаване на осиновителски общности, които помагат на семействата да изградят контакти и подкрепа помежду си, ще подпомогне родителите, осиновили деца, по-успешно да се справят с емоционалните “сътресения”, които разговорите за осиновяването могат да предизвикат.

Подкрепата за осиновените деца и техните семейства е многостранен процес, включващ психологическа, образователна, групова, правна и социална помощ. Важно е да се развиват програми и инициативи, които да осигурят необходимата подкрепа за по-добра интеграция и благополучие на осиновените деца.

References

- Baden, A. L., Shadel, D., Morgan, R., White, E. E., Harrington, E. S., Christian, N., & Bates, T. A. (2019). Delaying adoption disclosure: A survey of late discovery adoptees. *Journal of Family Issues*, 40(9), 1154-1180.
- Brand, A. E., & Brinich, P. M. (1999). Behavior problems and mental health contacts in adopted, foster, and nonadopted children. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 40(8), 1221–1229. <https://doi.org/10.1111/1469-7610.00538>
- Brodzinsky, D., Gunnar, M., & Palacios, J. (2022). Adoption and trauma: Risks, recovery, and the lived experience of adoption. *Child Abuse and Neglect*, 130(Pt 2), 105309. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2021.105309>
- Brooks, A. (2023). *The adoption puzzle - solving the challenges of the process*. Shuttle Systems.
- Bulgarian Ministry of Justice. (2023). *Semeen kodex* [Family code]. <https://www.justice.government.bg/home/normdoc/2135637484/>
- Bulgarian Ministry of Justice. (2024). *Zakon za zakrila na deteto* [Law on child defense]. <https://justice.government.bg/home/normdoc/2134925825>
- Grigoropoulos, I. (2022). Adoption openness and adoption stigma: A retrospective study of adult adoptees. *SN Social Sciences*, 34(2), 1-17. <https://doi.org/10.1007/s43545-022-00339-2>
- Yearbook of Psychology
2025, Vol. 16, Issue 2, Online ISSN 2683-0426

THE SECRET OF ADOPTION: UNDERSTANDING AND ACCEPTANCE

- Millard, L. (1999). *Our secret selves: A phenomenological study of the impact of secrecy and search on adoptees in closed adoptions*. Simon Fraser University. https://www.nlc-bnc.ca/obj/s4/f2/dsk1/tape10/PQDD_0026/MQ51419.pdf?is_thesis=1&oclc_number=1006917015
- Passmore, N. L., Foulstone, A. R., & Feeney, J. A. (2006). Openness and secrecy in adoptive families and possible effects on the interpersonal relationships of adult adoptees. In T. Bowles (Ed.), *Proceedings of the 6th Annual Conference of the APS's Psychology of Relationships Interest Group: Relationships Near and Far. Melbourne, Australia, 11 - 12 Nov 2006* (pp. 1-8). https://research.usq.edu.au/download/3821d928454be770edc8e59ffb038f2bb81accab5f88932b8815681f5afa7c01/48680/Passmore_Foulstone_Feeney_AV.pdf
- Player, C. L. (2008). *The everything parent's guide to raising your adopted child: A complete handbook to welcoming your adopted child into your heart and home*. Adams Media.
- Purvis, K. B., Cross, D. R., & Sunshine, W. L. (2007). *The connected child: Bring hope and healing to your adoptive family*. McGraw Hill.
- UNICEF. (2014). *Konventsia na OON za pravata na deteto* [UN Convention on child's rights]. https://www.unicef.org/bulgaria/sites/unicef.org/bulgaria/files/2018-09/CRC_bg.pdf
- Valkov, P., Pencheva, A., & Valkov, Y. (2006). *Osinoviavaneto: Vaprosi I otgovori* [Adoption: Questions and answers], 2nd ed. Kovachev Publishing.
- Verhulst, F. C., Althaus, M., & Versluis-den Bieman, H. J. (1990). Problem behavior international adoptees: I. An epidemiological study. *Journal of American Academy of Child and Adolescent Psychiatry*, 29(1), 94-103.
- Verrier, N. N. (2005). *Parvichnata rana* [The Primal wound. Understanding the Adopted Child]. Lik.
- Zhekova, V. (2002). *Sotsialni normi I traditsii v reproductivnoto povedenie na balgarite prez vtorata polovina na XX vek* [Social norms and traditions in the Bulgarian reproductive behavior during the second half of XX century]. Marin Drinov Academic Publishing House.